

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden a kiadóhivatalban, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kiadóhivatal:
CIRNER J. JÓZSEF
papírnagykereskedése, hová az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

Előfizetési feltételek:
helyben hához nordya vagy vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félre 2 frt.
negyedre 1 frt.
Hirdetmények díja:
□ centiméterenként 3 kr.
Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek. Bélyegdíjért 50 kr.
Nyitltér sora 20 kr.

A nagy-enyedi ev. ref. papválasztás.

Dr. Bartók Györgyben a nagy-enyedi ev. ref. egyház egy kitűnő szónokot, kiváló papot, — az oktatásügy egy buzgó munkást birt. Elégé sajnos, hogy egy aránylag kisebb fontosságú, de sokkal nyugalmasabb állásra vonult a közbecsülésben állott férfiú, s ime most az enyedi ev. ref. egyház ismét egy oly élénk választási küzdelemnek néz elébe, minő dr. Bartók György megválasztásakor volt.

A próbaszónoklatok véget értek s ezen szónoklatok hatása alatt négy jelölt köré csoportosulnak a választók. Megvalljuk őszintén, hogy egy oly intelligensnek ismert egyházban, minő az enyedi, némi csodálkozással nézzük ezt a sokféle húzást. Hiszen, a ki jól tudja azon feladatokat, melyeket egy enyedi ev. ref. lelkésznek betölteni kell, annak a próbaszónoklatok alatt nyert meggyőződésből, a pályázó tanulmányainak, képzettségének ismeretéből és eddigi működése eredményeiből le kell vonnia a kellő következtetést arra nézve, miszerint az illető csakugyan képes-e a hozzákötött várakozás betöltésére? Ész, tehetség, alapos tanulmány, kitűnő előadás, intelligens jó modor párosulva nemes erkölcsi erővel és szívósággal, — szóval egy tökéletes pap, ki hiven teljesítse kötelességét és például szolgáljon általában, különösen pedig a főiskola ifjúságának, kiválóan a theologus ifjúságnak is, ez az, a mit minden elfogulatlan egyén óhajt és kíván az új lelkésztől. Talán soknak látszik e kívánság, de nem lehetetlen az újabb nemzedék között találni ily egyéneket, minthogy az elfogulatlanul ítélő közönség az enyedi papi állásra pályázók között talált is nem egyet. Első sorban Nagy Károly brassói ifjú lelkész volt az, ki teljesen elragadta hallgatóságát. A Bethlen főiskola kiváló növendéke ő, ki külföldön fejezte be tanulmányait s letette a theologiai tanári vizsgát. Érczes hanggal, kitűnő előadással tartott magas szárnyalású szónoklata s különösen remek szépségű záró imája mély hatást tett. Fiatal ember, kinek tevékeny szelleme bizony sok megoldásra várt feladatot

fog találni munkakörében. Vásárhelyi Boldizsár szamos-ujvári lelkész, egy eszes, tanult, kiváló szónok valóban méltó társa Nagy Károlynak; esondesebb temperamentum már idősebb koránál fogva is, ki szintén nagyhatással volt hallgatóságára. Ők ketten kétségtelenül első sorban érdemlik meg a figyelmet; — azonban, habár kisebb fényű szónoki erővel, de jelesül oldotta meg feladatát Jancsó Lajos maros-ujvári lelkész is, s ezért méltán sorolják a bírálók Nagy Károlyhoz és Vásárhelyi Boldizsárhoz.

Feltűnő azonban, hogy nem e három pályázó valamelyikének megválasztása idézett elő nagyobb mozgalmat. Nagy Károlynak is, Vásárhelyinek és Jancsóknak is megvannak párthívei, de ezek olyanok, hogy szükség esetében igen szívesen egyesülnek a jó egyetértés érdekében a mellett, kit ezek közül az elfogulatlan közvélemény legalkalmasabbnak tart. Ellenben azt állítják, hogy volna egy párt, mely hangzatos címek alatt gyűjti híveit határozottan kisebb képességű jelöltje érdekében, nem sajnálván a szegényebbek helyett kifizetni a hátralekos, egyházi tartozásokat, csak hogy ennek fejében biztosítsa magának szavazatokat. E szóbeszéd lehet igaz, lehet nem igaz, — de oly sürűn emlegetik, hogy kénytelenek vagyunk megjegyezni, miszerint már csak az a körülmény is, hogy Enyeden, — a hol mindenki közvetlenül szerezhethet magának lelkiismerete szerint igaz meggyőződést, — ily feltevésre valaki alkalmat adjon, a szabad meggyőződést pártoló protestáns szellemnek nagy szégyenére válnék, mert a ki lelkipásztortól ajándékért, vagy éppen megvesztegetés folytán választja, szegyet hoz magára, egyházára, arra a társadalomra s arra a polgárságra, a melyben élni akar, legrosszabb szolgálatot tesz pedig annak, kinek érdekében ily megalázó módon jár el. A ki jó magyar protestáns polgárnak tartja magát, az szívesen meghallgatja s megfontolja a jóindulatu szellemi kapacitását, melynek egyedül az igazság s az egyház iránti meleg szeretet a forrása. — de megvetéssel fordul el minden olyan kísérlettől, melynek rut önzés, haszon-

lesés, vagy személyeskedő párttaktika képezi indító okát.

Felhívjuk a lelkész-választásra jogosultakat, hogy f. hó 26-án megejtendő papválasztásnál csakis az enyedi ev. ref. egyház javát, tekintélyét, választását nézzék; a legjobbat, legérdemesebbet válasszák a pályázók közül, a ki pedig visszaéléseket tapasztal, lépjen fel kellő időben erélyesen ellene.

Alsófehérvármegye felirata a hátralekos dézma-kárpótlás kiadása ügyében.

Nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszter ur.

Mult 1892. évi október hó 26-án tartott közgyűlésből részletesen indokolt felterjesztést intéztünk a mélyen tisztelt képviselő házhoz a hátralekos dézma és a nem kárpótolt fiskális dézma megfizetése ügyében. Ezen feliratunkban kifejtettük, hogy az 1848. erdélyi IV. és magyarországi IX. törvényekben kimondott azon elv, mely szerint „a magán földesuraknak az eddigi urbéri tartozásokkal felelő tőke értéke a közállomány által ki fog fizetett hiány nélkül” nem lett valósítva az abszolút kormány által, a mennyiben csak 1858. évi szeptember hó 15-én kezdődőleg lett a dézma-kárpótlás ki utalva és így 10 év és 77 napi kamat veszteség jutott a földbirtokosoknak, mely veszteséget tetézte azon körülmény is, miszerint a kártalanítási eljárásnál a váltás-alapul szolgált jövedelem 1/4-ad részét kezelési költség címén levonták. A mi pedig a fiskális dézma illeti, azután semmi sem fizetett, holott a fiskust illetett 1/4 rész levonásával az is kárpótolandó lett volna a Leopoldi diploma 16 pontja értelmében, mely továbbra is biztosította a fiskális dézma élvezetét a földesuraknak. Kifejtettük feliratunkban, miszerint azt, a mit az abszolút kormány elvont, azt pénzügyeink javulásával, a legtöbbet áldozott és ezen kárpótlás alapjához hozzá járult volt földbirtokosok méltán várhatják el azon magyar kormánytól, mely az 1848. évi alkotmányos kormány utódja lévén, az akkor hozott, de most fennálló törvények igazságos végrehajtását joga és kötelessége eszközölni. Fájdalmasan tapasztaljuk, hogy ezen igen fontos, az egész erdélyrészi volt földbirtokosokat érdeklő ügyben mindez ideig mi sem történt, legalább a nyilvánosság s különösen az erre legilletékesebb faktor: az országgyűlés előtt a magas kormány részéről megnyugtató és biztató előterjesztés még nem tétetett. Nagyméltóságú m. kir. Miniszter ur! A legtöbbet vesztett erdélyrészi földbirtokosok köréből naponta feltűnő panasz indít arra,

A „KÖZÉRDEK” TÁRCÁJA.

Fiamról.

Felkőszönt a hajnal, a sugáros hajnal,
Ébred kis fiacskám nevető ajakkal.
Nevető ajakkal, kaczagó szemével:
Ez: a mi hajnalunk, nem az, mely ott kél fel.
Meg van még a szárnya, melytyel alászállta,
Oh, dehoggy tud járni, még nem is próbála;
Csak röpked, csak röpked kebelről kebelre,
Tudja tán, hogy ott van az ő legjobb helye.
Vedd el édes anyja, feléd repes karja,
Hozzát viszi szárnyán gyöngéd indulatja.
Aztán tedd keblemre, ha megelégetted:
Osszuk meg a gyönyört, osszuk meg a terhet.
Szemünk soh'se látott ily kedves jószágot,
A kinek ilyen van, az gazdag, az áldott.
Angyal ő, míg keblünk menyország lett érte:
Hogy anygalkánk nálunk menyországban élne.
Vedd el anyja, vedd el; ápoló kezéddel
A míg te hordozod, nem lesz tele sebbel;
Gond, bí nem ér hozzá, az élet nem sújtja
— Oh, ha mindig ilyen lenne életutja.
Ha majd kizád, ha fátád, követve száz vágat:
Vágya, ily puha kéz cetne neki ágyat;

Gyöngye keze, térde ne sajnja a rögön,
Hű gond ülhetné örökkön-örökkön!..

De boldog a gyermek, még pillét se kerget,
Nem lát mást csak érte éledő szerelmet;
Csak röpked, csak dobog üntudatlan, lágyan —
De mi üdvözítő: ott van mosolyában.

Hogyha anyja tartja, felém repes karja,
Mosolyával lelkem domba ringatja —
Ha meg emáltam van: anyja felé szálldos:
Fiók a fészekhez, bimbó a virághoz.

Ha van anyja keblén, mért mosolyog felém?
Tudja, hogy boldogság van a tekintetén;
A ki tartja boldog s reám azért nevet:
Hogy kettünk közt egyiként ossza meg az eget.

Sz. F.

Abránd.

Borús őszi délután, magános kis szobám ablaka
mellé húzódvá, hallgatom, odakünn mint süvölt a
szél, zuhog az eső, zörög az elsárgult, halomra
hullt falevél.

Fáj tánom a természet haldoklását, e pusztulást mindenfelé, élnézem, szemem is könnyezik
bele, kitor a sóhaj ajkamról: út az ősz megint!

Kis kertem virágai illatlanul, szüntelenül,
megfagyva hevernek a letört sárban; feljök bo-

rul egy letört száraz kór, mintegy szemfedőül szolgálván nekik az enyészet honába és a síró szellő gyászharangként vonul végig a kihalt táj felett.
Ha a vihar letörte az ágot, kihalt az élet, kidül a fa...

Amott az eresz alatt két elmaradt fecske keres menhelyet, — átfázva, dideregve bujnak egymáshoz közel. Dobogó piczi keblök telve aggodalommal, búval, távozó társaik után; míg azok hegyen, völgyön, tengeren túl, meleg tájon élik át a zord hideg telet.

Tavaszzsal, ha minden újja éled, — zöldel a rét, mező, lomb, berek; virágillat, madárdal száll a légtér, — ők ismét visszatérnek a napsugárral együtt, újra felélénkül kis fészkek; lesz szárnyesatogás, csicsérgés, boldogság! És majd, talán nekik is éppen ez lesz soruk: elhagyva, feledve meghalni — éhen halni...

Kegyetlen ez a nagy világ, nehéz az élet! — Lelkem, az elmuló nyár szárnyain bejárja emlékeim sorát.

Még egyszer átélem gyönyörét, keserűt: megsíratom, elbucsúszom és multamba temetem az emléket, a mi még belőle megmaradt, elhelyezem a feledés fátyola alá, nehéz hant helyett szívemem dobom utána és lelkemet fejfának reá...

Ki kedves halottját helyezte a temető ölébe, hagyja ott pihenni, ne háborgassa többé!

hogy Nagyméltóságod figyelmét ez igen fontos és igen sürögő ügyre felhívjuk. Jogos tulajdonok megadását, nem kedvezményt; örökös jövedelmi részletüket, nem kedvezményt vár e birtokosság, mely évtizedeken tudott túrni és áldozni. Az osztó igazság elvével, a törvényben kimondott kötelezővel nem egyeztethető meg, hogy a míg a Királyhágon tul levő földbirtokosok érdekei méltányolva és kielégítve lettek, addig itt az erdélyi részekben csak hiu álomkép gyanánt lebegjen szemünk előtt a jogos várakozás kielégítése. Mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy a törvényhozás elé terjessze ez ügyet oly kielégítő javaslattal, mely véget vetve a jelenlegi tarthatatlan állapotnak, egyszersmint teljesen eleget tegyen az 1848. évi törvényeknek az erdélyi részekben is. Mély tisztelettel elmaradván Nagyméltóságodnak Alsófehérvármegye törvényhatósági bizottságának Nagy-Enyeden, 1893. október hó 28-án tartott közgyűléséből.

Megyei közgyűlés.

(Folytatás.)

Az alvici Martinuzzi-féle kastély körüli vizarok egészségellen pocsolyáinak kiszáraitását csak feltöltés útján lehetvén eszközölni, annak két év alatt leendő teljesítésére a tulajdonos kaptalan és Alvinc községe kötelezetetett. Zalathna vásárdij jegyzéke módosítás mellett jóváhagyásra ajánlatik, Verespatak két szabálya azonban az idegen aranyváltók által fizetendő illetékről s az élelmiszerekkel kereskedőknek a heti és országos vásárokon a délelőtti vásárlás bűtilása tárgyában nem nyerhetett kedvező elintéztést. Hosszabb vitát keltett Királypatak községi magtárának és Fel-Gyógy község 1700 ft államkölcsönének az illető gör. keleti iskolák részére való adományozása, melyet az állandó választmány nem ajánlhatott elfogadásra, mivel a községi vagyonnak eladományozását oly községben, mely rovattal fedezi kiadásait, helyesen indokoltnak felekezeti célra nem tartja. Iván Miklós gör. kel. esperes és Oroszan László gör. kel. lelkész az ellenkező vitákat, a gyűlés azonban nem osztozott véleményükben. A községi költségvetéseket Gáspár János adta elő az általános elismert szakértelmével s aztán Debricen és Győr városoknak a főrendiház reformja tárgyában kelt feliratait vette tudomásul a közgyűlés azon kijelentéssel, hogy ha reformálnak a főrendiház, szükségesnek látja abban a törvényhatóságok megfelelő képviselését is. Nógrádvármegye feliratát, mely a magyar állami ellen működő nemzetiségi sajtó megelékezésére különleges megtorló intézkedéseket kíván, — a törvényelőtti egyenlőség elvével fogva nem pártolhatta közgyűlésünk, amár sajna attal látja pl. a román sajtó áldatlan magatartását. Közlekedéssellett elhatározva József főherceg Ő Fenségeinek m. kir. honvédtőparancsnoksága 25-ik és Jókai Mórnak iradalmi működése 50-ik évfordulója alkalmából való udvozlése; bizonyára ez a két férfi annyit tett különböző téren nemzeti ügyekért, hogy eléggé meghatót soha se lehet.

Pávai V. Elek költésének a veterán munkása jó szolgálatot tett az urbari és dékmunkásági ügyekre vonatkozó indítványával, azok teljes és méltányos befeljezése s a jogosult birtokosság igényeinek végleges kielégítése érdekében. Ezuttal is elfogadta a közgyűlés azon indítványát, miszerint a hátralekötő dékmunkások kifizetése tárgyában sürögő felirat küldessék a m. kir. pénzügyminis-

Az elmúlt nyárral eltemettem mindent: örömet, boldogságot, mosolyt; a jövőnek kiellen élet és mennyi köny jutott!... Megtanultam feledni, kivetni szíveimből az érzést és mindazt, a mi ott honol: "a fűjő édes múltból csak egy maradt nekem — csupán egy szál virág!... E könyven lapozva, ölembé hull egy száraz vadrózsaszál, szívtelen, halovány. Neki is volt viruló hajnala; alig derengett, éj borult föl!...

Egy szép nap reggelén az erdő alján menvén, megláttam egy nyíló vadrózsabokrot. Felé sittem — s mint gyermek, ha pillangó után nyul — örömtől sugárzó arccal nyujtam ki utána karom. — A legszebbiket kívántam birni. de alig, hogy elérhetém; egy lágy szél fuvalmától megingatva, felém hajolt és végre kezemhez jutott e rózsaszál... leszakítottam! a tövis megszurta kezemet; a seb most is vérzik, sajog fáj nagyon.

E vad rózsát akkor tettem e könyv lapjai közé!... vele egyszerre szállt sirba: boldogság, szerelem... Illatja a múlté — enyém hervadása!

*Odakünn tombol a vihar.
A szél megrázza ablakom —
Kezemből kihull: könyv, virág...
Mi volt ez? ... Csak ábránd, álom...*

Penelope.

niszterhez. Több kisebb tárgy lett még elintézve, de egyet még meg kell említenünk, t. i. Szalánczy Jenő, megyei ifjuságunk egyik legderekabbikát, főispán ő maga tiszteletbeli aljegyzővé nevezte ki, hogy sokoldalú képzettségének kifejtésére ez által is ösztönzést adjon. A legfrissebb tiszti aljegyző a közgyűlés színe előtt ünnepelesen fel is esküdtött sürögő gratulációk által kísérve. Már este gyertyafényben végződött a gyűlés, melyet főispánunk meleg szavakban zárt be, megköszönve a bizottsági tagok buzgalmát és türelmét, erre Csató alispán válaszólt éljenzés között szavazva elismerést a tapiatatos vezetésért s miután még idő volt reá — Pávai V. Elek éltette az alispán, főjegyzőt s az előadó tiszviselőket s ezzel re bene gesta — szétoszlottunk.

Referens.

Az iparos tanonc-kérdés és ennek fontossága.

(T. K.) A folyó évi nyár derakán volt, a mikor nem azért, mintha egyéb dolgom nem lett volna, hanem igazán iparos ifjuságunk iránti érdeklődésből, jóakarathól s mivel esztendő őta a szegény iparos tanoncok sorsa valóban szíveimen fekszik, kifejezést adtam nézetemnek s komoly megbeszélés tárgyává tettem az iparos tanoncok jelenlegi állapotát, azok testi, lelki életének némi nyilvánulását stb. Az isteni gondviselés különös működését látom abban, hogy életem utolsó évtizedében alkalman nyílt, magamnak sok tapasztalatot szerezhetni a munkás és iparos osztály élete körül; hogy oly helyzetbe, oly körülmények közé kerültem, melyek lehetségessé tették az iparosok életviszonyait, az iparosok táborában felmerülő mozgalmakat, az ezen osztályban uralkodó szellemet, a különféle kívülről jövő befolyások hatásait s ez osztály testi-lelki, anyagi-szellemi előhaladását, vagy hanyatlását megfigyelni. Az isteni gondviselés műve, ha elmondhatom ezen a téren, hogy „et alios vidi ventos!“ magyarául „láttam még külön állapotokat egy elszigetelt kis város iparosainak állapotainál“ s hallottam még elcsépeltebb frázisokat, mint a minőkkel némely uri emberek, szerte a nagyvilágban, nehezen titkolt és jogtalan nehezteléssel beszélnek fitymálva őszinte ember- és önzetlen iparbarátok jóakaró szavairól, szeretetteljes és méltányosság kívánta utasításairól, egy nem a konkurencianak, nem az uri világnak, nem „a külföldi ipar iránt táplált előszeretetének,“ hanem igenis az egyéb iparos osztályhoz tartozóknak áldozatul esett, sajnálatra méltóan elhanyagolt tanoncsereg érdekében.

Oly kort élünk, melyben nem elég csak oda vetni a világnak, „hogy az ellenségeink által előidéztet valóság és nemzetiségi háboru teszi lehetetlenné iparunk fejlesztését,“ a midőn ez a legesekelőbb ok; s csak nagyon kötve hisszük, — józsa ésszel nem is lehet másképp — hogy „először művelt és másodsorú vagyonos iparosztály szükségeltetik arra nézve, hogy egy országának fejlődött ipara legyen.“ Nem ez az egyetlen szükséges; van ennél még szükségesebb kellek, melynek azonban hiányzik a talaja: a buzgó munkásság, a választott ipar kellő ismerete, az élet nehézségeivel való férfias s tisztességes szembeállás s mi a legfőbb: oly törekvések a hit erkölcsi nevelés terén, melyek jobb állapotok, jobb helyzet megteremtése érdekében a mainál beválőbb, képzetebb, megelégedettebb, az igényekkel jobban számoló nemzedéket hoznának létre. Ha a fennemlített mondás: először művelt, másodsorú vagyonos iparososztály kell ahoz, hogy valamely országnak fejlődött ipara legyen — állana, akkor Schweiz, Tirol és Stájerország vagy akárhány más kisebb nagyobb ország a hegyek és havasok közé szorult igazán hangya szorgalmu és egyes iparágakban pl. faragászatban stb. valóban rendkívül ügyes népe elsőrangú koldusproletáriatus volna! Pedig ki meri azt állítani, ki azon népek munkásságát, művészetét, megelégedettségét látta, megfigyelte?

De ezt csak úgy mellékesen hozom fel. Lapozgatva az ipar történelmében, meggyőződhetünk arról, hogy akkor és ott fejlődött, virágzott az a legjobban, a midőn és a hol az nemcsak a feltületes megélhetés kényszereszközének,

vagy a gyors meggazdagodási vágy kielégítésére szolgáló szemfényvesztő mesterségnek tartatott, hanem igenis beható tanulmányozást, lelkiismeretes törekvést, haladást jelentett ama isteni utasítás alapján, hogy „ora et labora“ imádkozzál és dolgozzál; a midőn az még nem igazságtalan nyereszkedések, hiányos, be nem való s csak a szemnek tetsző gyártmányoknak volt elég gyarló szülőanyja, hanem igenis egy oly osztálynak büszkén hangoztatott tisztos előneve, mely egyjelentőségű volt az életrevalóság-, becsületesség-, megbízhatóság s kezességet nyujtott arra nézve, hogy az illető kézműves jámbor, vallásos, erkölcsös ifjuságot is nevelt, apja volt tanoncsainak, mintaképe legényeinek.

Nem oly régen kezdett hanyatlásnak indulni iparunk és elgyengülni, elégedetlenné lenni iparososztályunk. Hogy mik az okai ama veszélyes áramlatnak, ama hullámverésnek, melyeknek kisiparosaink állítólag ki vannak téve, — azt oly röviden megmondani, mint a hogy itt a hely ez, melyről könyveket lehetne írni, és mely a szociális kérdés helyes megoldása körül felmerült eszmecsere elméleti és gyakorlati méltatásában valóban háládatos tárgyuul szolgálhatna.

De különben is iparos osztályunk szocialisztikus jelentőségét fejtegetni, avagy annak a szocialisztikus mozgalmakban való aktív vagy passív érdekeltségéről szólni, tettem feladatomból tárgyává. A tanoncokról volt szó és azok helyzetéről; ezt tartom most is elsősorban szem előtt, a mennyiben meg vagyok győződve arról, hogy az iparos tanoncnak a szocializmus egész Európát és így tehát édes hazánkat is komolyan foglalkoztató kérdésében sokkal nagyobb jelentősége van, mint azt némelyek gondolják, sőt hogy a tanoncok helyzetének, neveltetésének tekintetbe vétele nélkül a szociális kérdés helyes megoldása merőben lehetetlen, mint ahogy lehetetlen iparos osztályunk felemelése, vagy az ennek érdekében kívánatos sikeres működés, ha csak mindennek előtt nem a baj gyökerénél kezdjük az orvoslást, ama ifju nemzedéknél, mely kell hogy jobb állapotok szilárd alapjául szolgáljon.

Ezelőtt körülbelül 40 esztendővel Louis Rebeud azt írta a szocializmusról: „A szocializmus holt valami, róla beszélni annyit, mint halotti beszédet tartani fölötte.“ Nem volt igaza, mert sajnos ma nemcsak szocializmusunk van a szó épen nem kedvező értelmében, de már ennek a szocializmusnak történelme is van; történelme, mely mintegy tükörben tárja fel előttünk azon aknamunkát, melylyel a hivatást félreértő munkások fenyegetik az európai társadalom épületét; melylyel az erkölcsi talajt veszített elégedetlen és félrevezetett emberiség nagy része az általános rend teljes feltorgatását vette célba.

Néhány hónappal ezelőtt azt szerettük mondani, hogy édes hazánk még annyira a menyire ment a szocialisztikus rendbolygatók veszélyes elemeitől s habár történtek egyes dolgok — hasonlóan a távol, de nem mindég zivatart jelző villámlásokhoz, melyek a szocialis kérdéssel való komoly foglalkozást már régóta kívánatossá tették, veszélyektől egyelőre még sem kellett tartanunk, míg f. évi október hó arról nem győzött meg bennünket, hogy im, mint a villamos roham messze távolból észrevétlenül inditva gyujt, fel-lángolt hazánk szék és fővárosában is a külföldről titkon hozzánk behatolt szocialisztikus villanyár, s hogy iparosok valának azok, kiket sajnálatra méltó áldozataképen használt fel a szocializmus alattomos rémuralma.

Kolping Adolf, a szerény cipészlegényből lett pap, kinek neve az ipar történelmében lángbetűkkel van megörökítve s kit ma az egész világ, de főképp az iparososztály jogosan mond az „iparos legények atyjának“ — ezelőtt 40—45 évvel egy porosz miniszter azon kérdésére „nem tudna-e, — miután az iparos legények nyomorúságos helyzetén segített, az iparos tanoncok beteg

állapotár
rozottság
szegény
több.“

magasabb
kor ünnepe
templomban
kir. honvéd

— P
ügyi tanács
egyházára,
minőségben
munkásság
körében és
ben, oly so
őszintén sa
kiváló mun
mára a köz

— A
hó 11-én te
zónok volt,
mennyiben
főlelvását,
Gyula tartot
volt; valam
dr. Farnosuc
sori kedélye

— Sz
aljegyző a
kinevezve. G

— He
theol. tanár
hivatal főm
kiérdemelt k

— Az
lelkészi áll
án lesz. Ált
vallásukonb
megnyerni a
bir annyit in
ségünk van
itt csak azt j
érvén ch-z
első szavazás
választás lesz
esa bir, mely
szélnék, ez e
s ez az illető
hatja; remélj
kalmassabb s
nagy többség
nuskodva.

— A n
20-án Nagy
teni a néhai
juk a közbiz
tisztos helyre,
fogva azt bizo

— Mun
már a tél foly
szágház elkés
ban levő ülése
képhez illő di
tanár fogja ell

— Az u
kedvezőtlen id
cég hogy az
elvégzésével a
át rendeltetés
emeli a piac s
folytatását is e

— A na
kör javára f.
előkészületeit
hölgyeink, kik
kedvezőtlen idő
tosítani a szegé
szineladás és
előzni a thea e
ves előzékeny
termeit. Ugy a
már rég nem v
gadtatásra talál
gyeink jótékony
fognak kipótolva

— Tánca
mert, temesvári

állapotára is valami gyógyszert, — egész határozottsággal azt válaszolta: „Nem! — mert e szegény gyerekek helyzete sokkal kétségbejuttatottabb.”

(Vége köv.)

VEGYES HIREK.

— Erzsébet királyasszonyunk Ő Felségének legmagasabb névnapja alkalmából f. hó 19-én d. e. 10 órakor ünnepélyes hálaadó istentisztelet lesz a helybeli r. k. templomban. Mire után az ünnepélyesen feleketendő m. kir. honvédségnek alkalmi beszéd fog tartatni.

— Popp György m. kir. pénzügyigazgató, pénzügyi tanácsost, mint halljuk, a pénzügyminiszter Nyiregyháza, Szabolcsvármegyébe helyezte át hasonló minőségben. A derek pénzügyigazgató ur oly kiváló munkásságot, erélyt és szakértelemet fejtett ki hatáskörében és egy évizetnél több időt töltve e vármegyében, oly sok jó barátot és tisztelőt szerzett, hogy őszintén sajnáljuk eltávolását, ambar jól tudjuk, hogy kiváló munkarejének megfelelő új tért jelölt ki számára a közszolgálat érdeke.

— A theol. akad. ifjúságnak hangversenye f. hó 11-én tartott meg szép sikerrel. A programot közölték volt, melyen azonban egy kis változás történt, a mennyiben a cimbalomjáték elmaradt. A pályanyertes fölélvását, melyet a program X-nek jelzett, B. Józsa Gyula tartotta „A párbaly” címen. Ügyes, csinos dolog volt; valamint a többi pontok is melyek közt főként a dr. Farnosné ének-szója érdemelt teljes dicséretet. A műsort kedélyes tánc követte, mely éjféltűni 3 óráig tartott.

— Sztupjár Samu balászfalvi kir. járásbírósi aljegyző a m.-vásárhelyi kir. törvényszékhez jegyzővé lett kinevezve. Gratulálunk és mielőbbi új elömenetelt óhajtunk.

— Hegedűs Gyula kir. mérnök, Hegedűs János theol. tanár derek fia a sopronmegyei kir. építészeti hivatal főnöke lett kinevezve. Üdvözlünk a teljesen kiérdemelt kitüntetésért.

— Az úresedésben levő nagy-Enyedi ev. ref. lelkész állomás betöltése végett a választás f. hó 26-án lesz. Általános az érdeklődés e választás iránt, miután valláskülönbőség nélkül fontosnak tartják, hogy kit fog megnyerni a társadalmi közélet, mely még távolról sem bír annyi intelligens, buzgó munkással, amennyire szükségünk van. Magáról a választásról lapunk főcíkjéből, — itt csak azt jegyezzük meg meg, hogy a megválasztás érvényéhez általános szavathűség szükséges s ha az első szavazásnál ez elérhető nem volna, — nyomban új választás lesz elrendelve. Ha pedig igaz volna azon furcsa hír, melyet némelyek bizonyos vesztegetésekről beszélnek, ez esetben az ügy megvizsgálása lesz elrendelve s ez az illetőket alighanem kényelmetlen helyzetbe hozhatja; reméljük azonban, hogy jó egyetértéssel a legalkalmasabb s legtehetségesebb pályázó tagja megnyerni a nagy többséget, Enyed polgárságának józan életéről tanuskodva.

— A nagyenyedi ev. ref. egyházmegye f. hó 20-án Nagyenyeden tartandó közgyűlésében fogja betölteni a néhai Hegedűs Lajos esperes helyét. Amint halljuk a közbizalom Sándor János miriszlói lelkész emelie tisztes helyre, ki ügyugóságánál és kiváló tehetségénél fogva azt bizonyára méltóan fogja betölteni.

— Munkácsy Mihály „Honfoglalás” című képét már a tél folyamán Budapestre fogják szállítani s az országház elkészültéig, a főrendiháznak a nemzeti múzeumban levő üléstermében fog látható lenni. A hatalmas képhez illő díszkeret tervrajzát Steindl Imre műegytemi tanár fogja elkészíteni.

— Az új leányiskola omeletes épületének a kedvezőtlen idő dacára sunyira elkészült a vállalkozó cég hogy az asztalos munkák s más belső felszerelés elvégzésével a a határidő előtt jóval hamarabb adhatja át rendeltetésének. A külsőleg is mutatós épület nagyon emeli a piac sort s a Várszeg-utcát. Szeretnők már látni folytatását is e díszes építkezésnek.

— A nagy-enyedi szegény tanulókat segélyező kör javára f. évi december hó 9-én rendezendő estély előkészületeit bámulatos tevékenységgel rendezik buzgó hölgyeink, kik nem sajnálva fáradságot s nem tartva a kedvezőtlen időjárásról, házról-házra járva igyekeznek biztosítani a szegény tanulókat helyzetét. A miut halljuk egy szineloadás és érdekes képletek bemutatása fogja megelőzni a thea estélyt s e végből a polgármester ur szíves előzékenységgel ajánlotta fel a régi és új városház termeit. Ugy a jótékonyes, mint azon körülmény, hogy már rég nem volt ilyen estély rendezve, oly szíves fogadtatásra talált már eddig is minden körben, hogy hölgyeink jótékony szívének eszményei bizonyára teljesséni fognak kipótolva fáradaimikért.

— Táncztanítás. Reich Károly, előnyösen ismert, temesvári tánc- és illem-tanító körülbelül 2 heti

tartammal táncanfolyamot nyitott volt szomszédunkban, Gyulafehérvárt. Nov. 19-én fejezi be a tanfolyamot egy zártkörü zárvizsgabállal s aztán városunkba jő át és f. hó 21-től kezdve itt is megkezdí működését. A tánctanulást óhajtok előjegyezhetnek, azaz beiratkozhatnak a tek. Baldi Károly ur kereskedésében. — Ajánljuk az ügyes táncmestert olvasóink figyelmébe.

— Figyelmeztetés. Ev. ref. keblitanésunk a papválasztási joggal bírók hiteles névsorát megállapítván, ezen névsor f. hó 25-én estig Málnási Lajos kántortanító aa-nál közszemlére van kitéve. Ezen névsor ellen a neltaláni felszólamlások írásban az egyháztanácshoz intézve folyó 23-án estig alóltit főgondnok vagy Berde Sándor egyházközségi jegyző aa. fiához adandók be. — Együttal ez uton is közhírré tétetik, hogy a papválasztás folyó hó 26-án, vasárnap délelőtt 9 órakor csak imával megtartandó rövid istentisztelet végzetével a vármegyeház nagytermében fog megtartatni. A nagy-enyedi ev. ref. egyházközség keblti tanácsának, Nagy-Enyeden 1893. évi november 15-én tartott üléséből. Gáspár János, főgondnok.

— Az anarkisták újhól megkezdtek nagy előszerelettel üzött foglalkozásukat — a robbantást. Közlebből Marseilleben a hadtestparancsnokság épületét próbálták légbepórtítani s egy rakás ártatlan ember éltét kioltani. Tervök csak annyiban sikerült, hogy nagy rombolást, kárt és rémületet okoztak, de emberéletben nem történt kár. Nagy ideje volna már a robbanó anyagokhoz való férhetést nemzetközileg megállapítandó elvek szerint az anarkista urakra nézve annyira megnehezíteni amennyire csak lehet, s az ily fizelmeken kapott apostolokkal igen röviden elbánni.

— Nyilvános köszönet. Az 1893. nov. 11-én theol. estély alkalmával felülfizetui szíveskedtek: gr. Bethlen Bálint orsz. képviselő 10 frt, Harmath Antal 1 frt, Szász Mihály 30 kr, Bodrogi János 60 kr, Bakcsi László 40 kr, Zajzon Ferencz 60 kr, Biró András 60 kr, Gese 10 kr, Pallós Gyula 50 kr, ifj. Lázár Károly 30 kr, Hegedűs Zsigmond 60 kr, Ozell Antal 50 kr, Kövér János 60 kr, Markovits Lajos 1 frt, Fülöp Karoly 20 kr, Ujvári Imre 50 kr, Balla István 40 kr, Seres Attila 1 frt, dr. Farnos Árpád 1 frt, Zajda János 80 kr, X. Y 40 kr, dr. Dósa József 20 kr, Boez Elek 60 kr, Burján Béla 60 kr, Baldi Károly 2 frt, Török Bertalan 20 kr, Bójtke Zsigmond 1 frt, Zajzon Mihály 30 kr. Összesen: 26 frt 30 kr, mely összeget ezennel nyugtáztván, a mélyen tisztelt felülfizetőknek e helyen is halás köszönetét nyilvánítja — a rendező bizottság.

— Óriás termények. Az amerikai utjáról éppen csak alig hazatért budapesti magkereskedő Mauthner Ödön máris egy olyan kiállítással lepte meg a budapestieket, a mely pártját ritkítja és az Andrássy uti üzlet kirakataiban kiállított termények oly szépek és olyan nagyok, a minőket eddig még országos kiállításokon sem láttunk. Vannak ott 101, 103 és 108 kilós óriás tökpóldányok, 11¹/₂, sőt 13¹/₂ kilós kalarábok, melyek óriás súlyuk dacára sem fások, hanem teljesen zsengek, de láttunk itt 17 kiló súlyu oberndorfi répát is, melyet Friedmann páli termelő, 21 kilós olajbogyóalaku példányt, melyet Harkányi Károly gazdasága és 23 kilós Mamuth-répát Józsa Sándor ceglédi gazda állították elő, természetesen Mauthnertől került magból. A hozamokra kitűzött arany díjakat a következők nyerték el Lollok Gusztáv kengyeli kaszár, kinek 1600 □ölenként 940 mm. olajbogyóalaku, Politzer Fülöp dévaványi birtokos, kinek katasztrális holdankint 1007 métermázsza oberndorfi répája és Bárány Gábor dobrai bérlő, kinek 1600 □öles holdankint 1011 métermázsza Mamuth répája termelt a Mauthnertől beszerzett mag után. Friedmann páli termelő elkésett bejelentésével, neki 1101 métermázsza Mauthner-féle oberndorfi répája termelt holdanként. Ha tekintetbe vesszük, hogy a mult tavaszszal majd a rovarok pusztították, majd hideg szárazság viselte meg a répapalántákat, be kell vallanunk, hogy valamint a kiállított termények sulya, ugy a hatóságai bizonylatokkal beigazolt fenti hozamok bámulatra méltók; mert bámulatosak voluának normalis, jó időjárásban is és mindenesetre csak páratlan minőségű jó magvaknak kell az ilyen óriás eredményeket érdemül betudni.

Üzenetek a szerkesztőségből!

Sz. V. — A „nyolcas szám”-ot közlendőnk közé tettük. — A hosszabb elbeszélésre, melyre azonban, mint ismeretlenre, fonn-tartjuk a kritikát, — akadni fog terünk. — A köröző felhívás késve érkezett; sajnáljuk, de nem közölhetük. — A kiadókivattall szemben hangzatosított óhajtatásának eleget tevünk. — Üdvözlünk!

Pá-ter. — Ön „Költői level”-et irt a zárdában növekedő leányához; ha ön helyett vagyunk, mielőtt ezt tettük volna, előbb egy levelezőlapon ezt irtuk volna: „Gyere haza, leányom! taníts ímeg helyesen írni.”

T. G. — Utóbbi tárcáikok egy pár apró javítással jön. Ároktőy. — „A drótos élet”-re is sor kerül. — Karácsonyi mellékletes számunkba várunk öntől is valami, — a lehetőségig alkalmi vonatkozású — cikket. Szívesen köszöntjük.

Hunior. — „Epigramma”-t irt a „Közérdek számára,” mely szerint

„... Szívem épülete roppan Ha ajkakra esőköd koppan.”

Támogassa a versírás helyett azt a recsegő ropogó épületet; mert aztán még igazán ö s s z e d ő l.

Cz. M. — Van önnök nálunk még 2 dala; mig ezeket megkritizálnók, addig is beköszönhetne valami (legjobb volna, ha karácsonyi) cikkel. — Az említett számok elvesztének mi nem vagyunk okai — Levelünkre választ várunk. Sikerült é a második kísérlet? ... Au revoir!

Z. M. — Négy kiadatlan költeménye van még kezünk közt. Jórészt naprilagot fog látni mindenik — sorral — renddel. — Gratias agimus.

B. B. — Öntől is van vagy három vers a [szerkesztői irodán. Egyik — ha a többi nem is — közöltetésre jut. — Friss — nincs?!

Sz. F. — Simitással a beküldött verseknek több, mint fele jöhet.

Penelope — Mint láthatja nagyságod — ima, jön. Karácsonyi számunkhoz is kérjük szíves közreműködését. — Hódolatteljesen üdvözlünk!

I. T. — Ugyan, kérjük, hagyjon békét a tintának, a papirnak, a tollnak és ... nekünk.

J. K. — Türelmet!

E. I. — Már rég nem zörgetett. Legközebb: „karácsony”-ra várjuk. — Vale!

B. J., L. O és P. J. — Szíves várakozást kérünk.

A szépirodalmi rovtok vezetője.

PIACI ÁRAK.

Nagy-Enyeden 1893. november 16-án.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 'Egy hectolt. tiszta buza', 'Egy klgm. marhahus', etc.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó: CIRNER J. JÓZSEF.

HIRDETÉSEK.

Egész selyem, mintázott Foulárdokat

(mintegy 450 különböző fajban), méterenkint 85 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, kockás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 230 féle dispositió és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállit postabér és vámmentesen HENNEBERG G. (es. kir. udv. szállító) selyemgyára ZÜRICHBEN. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

PAPP JÁNOS

GYÓGYSZERÉSZ

Nagy-Enyeden.

ajánlja saját gyártmányu szűrt vízből előállított, vegytiszta

SZIKVIZÉT

palaczkonként 4 krajczárért.

KAPHATÓ:

Papp János gyógyszerésznél és Harmath Miklós kereskedőnél.

2-3

Sz. 4127-893.

Pályázati hirdetmény.

Abrudbánya rendezett tanácsu bányaváros tanácsánál lemondás folytán üresedésbe jött, évi 800 frt fizetésű és 12 úrköbméter tűzifa járandósággal javadalmazott

tanácsosi

és egy újonnan szervezett évi 360 frt fizetéssel javadalmazott

rendőrbiztosi

állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmazásukat és az 1883. évi I. t. cikkben előirt minősítésüket igazoló pályázati kérvényeiket folyó évi november hó 20-ig alóltit hivatalhoz nyujtsák be.

A később érkezett pályázatok figyelembe vételni nem fognak.

Abrudbányán, 1893. október 28-án.

A városi tanács.

Boér Béla, polgármester.

